

25

Τριφυλιών

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

24.1969 / 24.1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις).... *Τριφυκικόν*
(παλαιότερον ὄνομα ; *Α. ἑλίνακ.*), Ἐπαρχίας ... *Κοζάνης*
Νομοῦ ... *Κοζάνης* .....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Σαββαν-*
Γίδης Πολυχρόνης ἐπάγγελμα ... *Διδάσκαλος* .....
- Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ταχυδρομείου Σερβίων* .....
- Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. *πέντε ἔτη* .....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
- α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Μαρουαίρουλας Γωγύριον* .....
- ἡλικία... *59* ... γραμματικαὶ γνώσεις *Ἀνάγναις Διμοσίου* .....
- τόπος καταγωγῆς *Τριφυκικόν* .....
- Μ. Κοζάνης* .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; *τὰ ἤμια ν. ἔς. ἐκδοσὶς προω-*
ρίζετο διὰ σποράν, τὰ δὲ ἔμια ἤμια διὰ βοσκήν
Ὑπῆρχον αὗται χωρίσται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; *ἐνηλλάσσοντο κατὰ ἔτος* .....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
- εἰς χωρικοὺς δηλ. Ἕλληνας. ἔμια ἐκδοσὶς ὡς κατὰ γῆρας* .....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; *ἔκδοσιν. ἔκδοσιν. γαί. ἔκδοσιν. ὅχι.* .....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

..... *Εἰς ἀμφοτέρας* .....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; .... *Ναί* .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

..... *μετ' ὀλόκληρον καὶ οἰκογένειαν καὶ ὡς*

ἄτομα .....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασ-
κατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

..... *Κολλῆγοι* .....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *Εἰς εἶδος*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται· ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι· ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

Ἐχρησιμοποιοῦντο ἐποχικῶς ἐργάται καὶ ὡς
ἡδὼν κατεῖχον καὶ ἡμερομισθίον εἰς εἶδος .....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

..... *Ναί* .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπηγάιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .... *Εἰς Θεσσαλίαν καὶ ἄλλων*

ἡδύνατο καὶ ἐξορᾶν ἐργασίαν .....

β) Ἐπηγάιναν ἐποχικῶς· ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

..... *ὡς ἐργάται καὶ ὡς βαφαί* .....

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

... Mr. Zwinger ... and ...

- 2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
 σας; ... ἀπὸ τοῦ 1950 .....

- Ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; *Σο. Σιδηροῦν... ἄροτρον*

Ἐὸ. ἑ. ἰ. δ. η. ρ. α. σ. x... ἄ. ρ. α. ζ. ρ. α. ν

2008. 2009. 1925. 20. 81. 7000000. 1000000. 2000000 1950

- 1) Σιδηρούν άροτρον (τύποι αυτού, δηλ. μονόπτερο, δίπτερο κλπ.).
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄρτρον αὐτὸ ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ περὸμή;

Θαλασσιού, Τ.Α. Μακρυγιάδων, Ζακύνθος, 21.5.0

те инициала. Н. Абрамзон. Государственный архив
(Сербия, Косово)

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἀρότρου μὲ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3. .... 6. .... 9. ....

- 2) Τρακτέρ (από πότε είναι εν χρήσει;) ..... 1950 .....

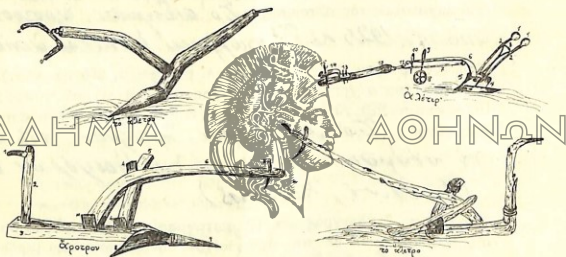
- 3) Μηχανή θερίσμου .. Δέν. Εξοικονομώ...

- 4) Μηχανή δεσίματος τών σταχύων (δεμαπιδών) *Δέρ. Ε. Κρη. Μανδραχ.*
5) Μηχανή άλωνισμού *από το 1.950*

στ. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. *Ε.Ι.Δ.Μ.Ο.Ι...Τ.Ε.Δ...Π.Ω.Υ.....*

ἡμετέραν... αὐτὴν... ἑαυτήν.

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖα διαφορὰι ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

... Ζ. ε' ... Ἰ. δ. ο. τ. ... Δ. ι. ? ἔλους ... ε. ο. τ. ... Δ. γ. ρ. α. ν. δ. ...

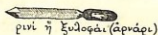
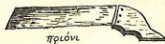
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

6) Ἄητο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου,

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

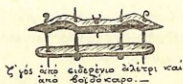
Σκεπαρινί, σκεπαρίκι, πριόνι, ἀρίδα,
σκαρπένι...

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Βόες, ἡμίονοι, ὄνοι, ἄροι...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; .... *δύο, ἓν* .....

9) Διὰ τὸ ζεугάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; .... *Ν.κ.ι.* .....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτόν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.). ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ....

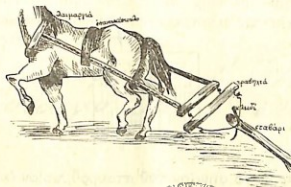
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτόν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ....

..... *Κουλλούρι* .....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου *Πάντοτε εἰς δὲ οὐδέποτε*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; .....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

Παλαιότερον ἄνδρας... ἰδιοκτήτης... ἢ... ὑπηρέτης...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).....

Τὸ ξύλινον ἄροτρον... ἔχει δύο βόδια... ἢ... ἑνὶ βόδι... ἢ... ἑνὶ ἄλλῳ... ἢ... ἑνὶ ἄλλῳ... ἢ... ἑνὶ ἄλλῳ...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

Κατὰ τὸν... ἢ... ἑνὶ βόδι... ἢ... ἑνὶ ἄλλῳ...

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

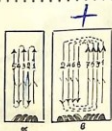
Κατὰ τὸν... ἢ... ἑνὶ βόδι... ἢ... ἑνὶ ἄλλῳ... ἢ... ἑνὶ ἄλλῳ... ἢ... ἑνὶ ἄλλῳ...

- 4) Σχεδιάσατε πῶς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Διὰ... ταῦ... Συλίκον ἀράτρων μί' ἑα' α' ἑκ...
 διὰ σχῆμα κα' μί' ἑα' ἑκ... μί' ἑα' ἑκ...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, γτάμιες, σισσιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

... μί' ἑκ... μί' ἑκ...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; μετὰ αὐλακιάν ;

... διὰ... διὰ... διὰ...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;

... εἰς... εἰς... εἰς... εἰς... εἰς... εἰς... εἰς... εἰς... εἰς... εἰς...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

... Π.λ.α.γί.ως... Π.λ.α.γί.ως... Π.λ.α.γί.ως...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
 ἢ ἄλλων. ... *εἰς τὰ πρῶτα ὀργώματα πάλιν*
καὶ πάλιν... .....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

... *Τρία ὀργώματα... α' ἔργασις*
β' διάσκαμα καὶ γ' σπείρισμα.
 ....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

... *Δύο σπείρισμα κηπευτικῶν*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

εἰς τὰ πρῶτα πλουσία ἔτη. ἐν ἱερῶς εἰς τὰ πρῶτα 2^α 3^α.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *ἡ καὶ σίτου, καλλομαίρι, φθινοπωρὸν*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ *δισάκν* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... *σπορία* .....

(ἀμυνάλα ἔργον... ἐξοποστεινὸν ὁ πρὸς
σποράν... εἰς τὸν). .....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

Μετὰ τὸ... Συνοψίζονται... (Παρατίθενται... εἰς... βουκέντρα),

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .....

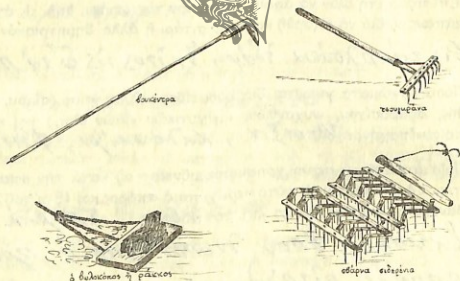
Συνοψίζονται...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδας, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Διψ. Πτυχόν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

Τώρα που πνύοι

- 6) Ποία πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Σελ. 1574. 275... Οικονομολογία

- 7) Ποια χωράφια έκλλιεργούντο (ή καλλιεργούνται) διά τήν σποράν όσπρίων. Πώς έν γίνεται ή σπορά καί ή καλλιέργεια έκάστου είδους...

Благодарю вас, друзья, за все.

- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιερгоῦντο (ἢ καλλιερгоῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. *Διὰ τῶν εὐχ. εὐχ.*

2α' ὑψος καὶ πλοῦτα, δια' δι' 2α' ψυχὰς 2. (2α' 2α',
μνηστέ, βίωσι.) 2α' ἑλπίδα, 2α' 2α'.....

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. *Γ. Γ. Ρ. Ε. Ν. Ο. Τ. 20... 20/1/20... 12/2/20...*

καὶ ἄλλως. Ἑ.ο.ρ.ε.ρ.ο.ι.τ.ο... ὀλφα... ξω... μιν... καὶ
σπέρνουνται... ἀμ... εἰς... αὐλοῦ... ,....

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

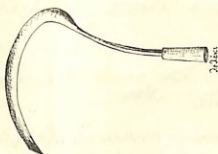
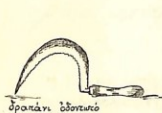
α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακὰ.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

*Με δρεπάνι μαχαιρόειρον με δν
εὐκλεία με δελιαι*

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων ειδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ἄλλα μέσα πρὸς ἐργασίαν εἰς εὐρύχον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

2) Με δρεπάνα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *με δελιαι*

και ἄρροιστον με κόσσε

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

*δν με δρεπανιοῦ με ὀδοντωτῶν
δν δελιαι με κόψη*

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

με δν με δν

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ..... *ἑξ. δ. κ. αἰ. ... 28. χ. γ. κ. αἰ.* .....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμῃ) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιδῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *Παλαιότερον... ἔ. γ. κ. αἰ. χ. γ. κ. αἰ. καὶ ὁ. ἑξ. δ. κ. αἰ. δι' ἐκρίζώσεως, ὄχι.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ....

... *δ. κ. αἰ. ... ἑξ. δ. κ. αἰ. ... 28. χ. γ. κ. αἰ.* .....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὰ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ....

... *Παλαιότερον... ἑξ. δ. κ. αἰ. ... 28. χ. γ. κ. αἰ.* .....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεiriές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; .....

... *Οἱ ἴδιοι δι' ἐκρίζωσιν... ἑξ. δ. κ. αἰ. ... 28. χ. γ. κ. αἰ.* .....

δρεπάνια... ἑξ. δ. κ. αἰ. ... 28. χ. γ. κ. αἰ. .....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεiriές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χεiriός) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

... *ἑξ. δ. κ. αἰ. ... δρεπάνια... χωριστά... αἰ. ... δι' ἐκρίζωσιν... ἑξ. δ. κ. αἰ. ... 28. χ. γ. κ. αἰ.* .....

δρεπάνια... ἑξ. δ. κ. αἰ. ... 28. χ. γ. κ. αἰ. .....

δρεπάνια... ἑξ. δ. κ. αἰ. ... 28. χ. γ. κ. αἰ. .....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. .... *δ. κ. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; .....

*Ἄνδρες... γυναῖκες... Τ. Σ. ἄλλων...
αὐτοῦ... δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.*

- 2) Πώς ἡμείβοντο αὐτοὶ με' ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοτῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή, εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με' τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) .....

*Μετὰ... ἀνευ... ἀποκοπῆς... εἰς χρῆμα... εἰς εἶδος...
ἀνευ φαγητοῦ... ἀνευ φαγητοῦ... ἀνευ φαγητοῦ... ἀνευ φαγητοῦ...
ἀνευ φαγητοῦ... ἀνευ φαγητοῦ... ἀνευ φαγητοῦ... ἀνευ φαγητοῦ...
ἀνευ φαγητοῦ... ἀνευ φαγητοῦ... ἀνευ φαγητοῦ... ἀνευ φαγητοῦ...*

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λουντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπον (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

Τ. Σ. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.

- 4) 'Εδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; . . . . .

Δέρ. ἡμυδρὸν ὁ ὑπογυῖος ἡ φάρος.
Τριγυρ

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. ....

Γραφείο Διόσεων.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερώς όπου υπάρχει σχετικόν ἢ ἄλλο τι

[illegible]

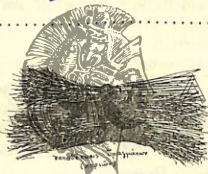
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

... Affairs, first and foremost...

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες, ἀγκαλίες ; Πώς ἔδενοντ'· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἰσὺς οὐκ ἔστιν ὁ δὲ νῦν ὁ δὲ νῦν (ἐκ τῆς
 γλῶσσης γγ.) μετὰ τὴν ἀποστολὴν ἐκ τῆς
 κατὰ τὸ δὲ νῦν ἐκ τῆς ἀποστολῆς
 καὶ ὡς ἀποστολὴν ἐκ τῆς ἀποστολῆς ὁ
 κ. κ. δὲ νῦν γγ. ἀποστολὴν ἐκ τῆς
 ἀποστολῆς ἐκ τῆς ἀποστολῆς

JOHNAN

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνουντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-
κεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα
δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθεοῦντο ; . . . . .

ἔντευχον πρὸς τοὺς ἐπιστάτας
ἡρώδου τοῦ ἑβραίου, εἰς ἡμετέρας
ἡμετέρας ἐκκλησίας.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σου ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Η. ε. ρ. ρ. α. ... ε. ω. ν. ... φ. ω. τ. ο. γ. ρ. α. φ. ... ε. ρ. φ. ι. α. σ. ...
Μ. α. ρ. ρ. ι. α. τ. ... μ. ο. υ. ... Η. α. ρ. ι. λ. ι. α. τ. ....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι ; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

... Μ. ε. ... ε. ε. φ. α. ρ. α. ....

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Η. διατροφ. ... ε. ω. ν. ... ξ. η. ρ. α. ν. ο. ... φ. ι. ...
«κ. λ. α. δ. ι.» ... ε. ρ. κ. α. μ. α. δ. ι.» ... ε. ρ. α. ... φ. ω. τ. ο. γ. ρ. α. φ. ι. α. ...
β. α. λ. α. ν. ι. δ. ι. α. ...

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.) Μ. ε. ρ. ρ. ι. α. τ. ... ε. ω. ν. ... φ. ω. τ. ο. γ. ρ. α. φ. ι. α. ...
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) . Γ. Χρυσόμαλλος... κα...
 << Διονύς >> (Σ. Καρατάχ) . Σχ. Διαφορετική
 ελπίδα... π.δ. 20! Πρόχειρο...

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Η. ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ. ΕΞΕΛΕΞΑΝΤΟ ΕΙΣ ΤΟ ΧΕΙΡΟΦ. Ο
ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΜΕΤ' Ε' ΕΡΕΥΡΑ' ΠΡΟΕΥΕΡΟΝΤΟ
ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΔΕΥΤΕΡΟΔΟΝΟΥΣ.

- 2) Πώς καλεῖται ὁ χώρος όπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀγωνισμόν
δεμάτια. Εἰς τινὸς τόπους λέγεται: θεμνωστάσι, θεμωνιά,
θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;
Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; . . . . .

Осформировать и записать на доске
и в тетради.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι ; .....

.....ΤΡΩΡΧΕΥ.....

- 4) Ποῦ κατασκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλῳνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς ποῖαν θέσιν ; .....

..... ἡ ἐξουσία τοῦ Χάρου.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

... Εἰς μίαν οἰκογένειαν .....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

... Ἀπὸ 20 Ιουλίου ἕως 15 Σεπτεμβρίου .....

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

... Χωματάλωνο .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) .....

... Καθαρισμός καὶ π.χ. συνήθως ἐκ κόπρου καὶ ἀχύρων .....

... διὰ κόπρου καὶ ἀχύρων .....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

... 20.11... Ὁλίσιας... ἡμέρας... πρὸ 2.75...

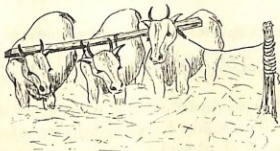
... Ἐκάρξεως... 2.00... ἀλωνισμοῦ .....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

Αἰ... πωπλάται... πρὸς...
 ...
 ...
 ...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

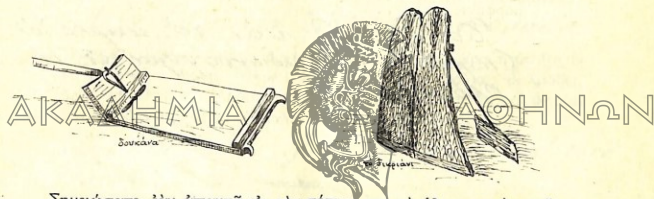
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνίου ξύλινος στῦλος, ὅπου δύο μέτραν ἀκαλούμενος στηγερὸς, στρούλουργας, δούκην, βουκάκη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχονται γύρῃ», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Αἰ...
 ...
 ...
 ...
 ...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνίου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....
 ἔδιδαντο... διὰ... σκοπὸν... ἀπὸ... γὰρ... λαμβάνει...
 ἔδ... σκοπὸν... ἐρευνᾶ... εἰς... γὰρ... λαμβάνει... ἀπὸ...
 ἴσως... ἀπὸ... γὰρ... ἀλλοιῶς...

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμεθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἁλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

... Δέχ... ἐκρηκτικὸν... ἀλλοιῶς...
 ... μηχανήματα... ὁ ἀλλοιῶς... ἐκρηκτικὸν...
 ... ἔδιδαντο... διὰ... γὰρ... ἀλλοιῶς... γὰρ...
 ... ἀπὸ... γὰρ... ἀλλοιῶς... ἀπὸ... γὰρ... ἀλλοιῶς...

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

And I have been very happy
with my family and friends and
to all the people who love me.

- 12) Ποια άλλα άλωνιστικά έργα είναι εν χρήσει; (Εἰς τινος τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπιμήκης ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Τ.δ. Συστάσεως καὶ τ.δ. παρρησίας
(παρατίθεται ἐκτελεστικὸν νόμον καὶ
ἐρριπύον)

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἁλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἁλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχυν ; .....

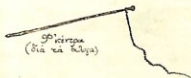
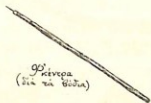
..... Nd1' .....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'έκντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

2,5 p. 3 p. Drofa Bofa dny 44 d. 51 dly. 2).

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

... *Στρώσεις ἀλωνιοῦ* .....

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

... *Δὲν ὑπάρχει ἰδιόμορφον ὀνομασία* .....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνοῦν καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχαν βοδιά ἢ ἀλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν .....

... *Ὁς ἰδιοὶ αἰ... γεωργοὶ με' ἰδικὰ ζῶα* .....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

... *Αἰὰ κοπάνου ἐν ξύλῳ κόπανος* .....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

... *Ὁ κοπάνος ἐξ ἐλάτης τοῦ μῆκος 200 ἢ 250 π.μ. πᾶχος 15 π.μ.* .....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

...ἐἴς...τὸ...ἀλώνι...διὰ...σταχὺς...φακῆς...ρεβιθῶν...
φανῆς.

κοπάνοι εὐροπῆος

ξύλο κομμένον διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀγροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οικογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; ...ὡς...εἶχε...ἀνελάμβανον...
...ἐργασίας...
...ἐργασίας...

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Ἐξαποδιδόντες εἰς τὸ πλῆρες τῶν δυνάμεων
ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀπὸ τῆς δυνάμεως δυνάμεως.
Ὁ δὲ καρπὸς ἀνέβη εἰς τὸν αὐτὸν χωρὶς
τοῦ καρποῦ αὐτοῦ ἐπὶ εἰς τὸν αὐτὸν χωρὶς.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

Ἐτραγουδοῦσαν αὐτὴν τὴν δυνάμεως. Ἀπὸ τῆς δυνάμεως
ἐτραγουδοῦσαν αὐτὴν τὴν δυνάμεως. Ἀπὸ τῆς δυνάμεως
ἐτραγουδοῦσαν αὐτὴν τὴν δυνάμεως. Ἀπὸ τῆς δυνάμεως.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιατικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

Ὁ δὲ πρῶτος ἀπὸ τῶν ἀλωνιατικῶν μηχανῶν.

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ....

Ὁ δὲ λειῶμας ἐστὶν ὁ ἀπὸ τῶν ἀλωνισμένων
στάχυων ἀπὸ τῆς δυνάμεως. Ὁ δὲ λειῶμας
ἐστὶν ὁ ἀπὸ τῶν ἀλωνισμένων. Ὁ δὲ λειῶμας
ἐστὶν ὁ ἀπὸ τῶν ἀλωνισμένων. Ὁ δὲ λειῶμας

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

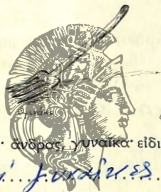
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

ἔτι ν. σ. χ. ἡ. καὶ... ἀποφάσσο
21. λαομαχίαν. Πρὸς... εἰς... ἐκέρχυνται... αὐτὸν...
22. λιχνισματός, ἐρίστητος... εἰς... εἰς... ἀποφάσσο...
ἐν... μέγαλον... ὅ. ἄλλο... σίδηρον...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

23. τὸ... μακροδοῖ... εἰς... ἀρχή... καὶ... αὐτὸν...
εἰς... χεῖρ... ἐν... τὸ... ψυγῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἀνδρᾶς, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

24. ἄνδρες... καὶ... γυναῖκες.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

25. κότταλα... ἀέν... ἀποχωρίζεται... ὁ καρπὸς...
καὶ... δακτύλο... πρὸς... εἰς... εἰς... εἰς... εἰς...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συνηθίζεται τοῦτο .....

... Δέν. ἔχιντο δριμόνι καὶ δριμόνι ...

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

... μετὰ τὸ κόσκινον, ἀναμειβόμενοι καὶ δριμόνι ...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀποκαταρτιζομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἡ δὲ ἄλλα μὲσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

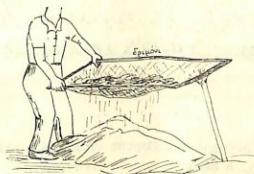
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον παλαιοῦ δριμόνι

κόμπος ἢ ἀριλόγος

δριμόνι

νων μετὰ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους : βολίστρης, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν. Σωρεῖται
ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ
ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς
τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ.

- 8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

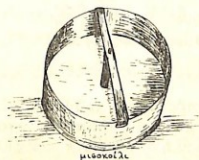
Ὁ καρπὸς εἰς σωρικίαν μεταφέρεται εἰς
ἐξ. οὐμίαν. Χαρμὶς ἐξέραν. Ἐκδοχὴ μωλιν.

- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἱπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὁκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικᾶς εἰκόνας).....

Нххго... Д. Декогичис... дс. го'... дфмн... мап. Уауриэ
го'... Декогор... Е. ф. ирауе... ф. с. го'... м. аурфр. г.
мап. мафэ... аурфр. в. хл. хуромбачи. 10. Вибир

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι :

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

- α) το παρθεύειο
β) το βραχυσίδειο (αχρυσίδειο)
γ) το χυρτίδειο

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) .....

... τις τὰς οὐκείας ἐκείνης τῶν ἀφ' ἑαυτῶν...

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνα. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; .. Π.ρ.ε.ν.μ.ν.ε.ν.ο. εἰς. γ.α.τ. ...
 α.χ.υ.ρ.ω.ν.α. . . . . Π.ε. . . . . α.χ.υ.ρ.ω.ν.α. . . . . ε.υ.ρ.ε.μ.α.τ.α. . . . .
 .π.φ.μ.ε.ί.ο.ν. . . . . γ.ω.ν. . . . . ε.λ.ω.ν.ι.ω.ν. . . . .

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυνς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

.. Κατὰ. γ.φ.ν. . . . . Δ.α.ρ.μ.α.ν. . . . . γ.α.υ. . . . . Π.ι.ρ.ι.ο.μ.α.τ.ι. . . . .
 ἀ.π.ό. . . . . γ.ο.υ.ς. . . . . α.ε.π.θ.λ.ι.ε.ί.ρ.α.ν.ς. . . . . ε.ε.θ.κ.υ.ς. . . . .

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

..... Μ.ε.ι. . . . . Κ.α.τ.ε.μ.ε.ν.ό.δ.α. . . . . α.ε.π.θ.λ.ι.ε.ί.ρ.α.ν.ς. . . . .
 ἡ.π.η.ρ.ε.γ.ῶ.ν.ο. . . . . εἰς. . . . . γ.ο. . . . . ε.λ.ω.ν.ι.ω.ν.α. . . . . ἡ.π.η.ρ.ε.γ.ῶ.ν.ο. . . . .

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποίου τοῦ σχήματος τοῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

..... ε.ν. . . . . ἡ.π.η.ρ.ε.γ.ῶ.ν.ο. . . . . εἰς. . . . . γ.ο. . . . . ε.λ.ω.ν.ι.ω.ν.α. . . . .
 α.ε.π.θ.λ.ι.ε.ί.ρ.α.ν.ς. . . . . εἰς. . . . . γ.ο. . . . . ε.λ.ω.ν.ι.ω.ν.α. . . . .

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

..... Π.ρ.ο.μ.ε.ρ.ι.ε.ς. . . . . α.ε.π.θ.λ.ι.ε.ί.ρ.α.ν.ς. . . . . Π.ά.σ.χ.α. . . . . Π.ρ.ο.μ.ε.ρ.ι.ε.ς. . . . .
 ρ.ε.ι.α.ι. . . . . Δ.α.ρ.μ.α.ν.ς. . . . . εἰς. . . . . γ.ο. . . . . Π.ρ.ο.μ.ε.ρ.ι.ε.ς. . . . .

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

... Λιχνοφανός. 27 .....

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;....

... Παιδιά .....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τά κλέπτουν; "Αν νάί, άπό ποιον μέρος; .....

... Παιδιά .....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Από ήμερας τά παιδιά θαυνομενός. 4 κορίτ.
Ρουκιδρία από τή θύρα καί τά εξαίοντα
κινοτ. είς τούς άμύγδαλ. μήτρεις. 5 κορίτ.
ήρπον. 4 έρρα διά τή θύρα.

γ'. Ποίαί αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι επικλήσεις, έόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα .....

Ήσυχια άποκρίσεις καί χοροί .....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερές)

Πηδύματα. 3 γόνατα. 2 από άκρας καί
χτυπήματα. 1 από κατό. 2 είς. Ακουσιές
ήόρατ., μέ σκουρότ. καί εινάχουτ.
εί. ψύλλοι.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

... Πουρνάβρια .....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ 'Ιούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

... Ὁ Χίλ .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Τ.χ. Καθαρά· Δευτέρα, διὰ τὰ προεβ-
 κουν· αἱ β. κερὰ καὶ παιδιὰ· βράς κα-
 σσιαν·, λ. λ. καὶ εἰς αὐτὰ, καὶ κέρτα·
 β. λ. καὶ γ. λ. καὶ εἰς π. λ. καὶ α. λ. καὶ
 ὕδατα καὶ φάρμακα· ὅτι εἰς τὸν
 ἀνέρον οὗτοι εἰν φάρμακα, ἐκτερον-
 ον ἢ Δευτέρα καὶ ἢ νηστεία
 ἐπεβάλλη διὰ τοῦ ἀρόρου αὐτοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1) Αἱ ἀδαντήεις εἰς τὸ ἐρωτηματολόγιον
διὰ χειρῶν ἐρχαίῃσιν
Α' ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- α. 1) Ὀλοῦντος ἡ εὐταβίς ἐχωρίζετο εἰς δύο
ντάμιας (ωριότητες). Ἡ μὲν μία ὠριόνη
διὰ ὠδραν ἡ δὲ ἄλλη διὰ τὴν βοσκήν τῶν
βοσκητῶν. Ἦσαν χωρισταὶ καὶ ἐνηλλάσσοντο
κατ' ἔτος. Ἡ ντάμια (ωριότητα) ἡ ὠδοία
ἐχρησιμοποιήθη διὰ ὠδρον τὸ ἐρχόμενον
ἔτος ἐχρησιμοποιεῖτο διὰ βοσκήν, ἡ δὲ
ντάμια ἡ ὠδοία ἐχρησιμοποιήθη τὸ πρῶτον
διὰ τὴν βοσκήν, ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ
ἐπόμενον ἔτος διὰ ὠδραν.
- 2) Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κτημάτων ἀνήκει εἰς
τοὺς χωρικοὺς ὡς ἐλαχίστων κατοίκων,
οἱ ὠδοῖοι ἐπαλλήλουν κτήματα ὡς καλλήτοι
τὰ ὠδοῖα ὠριόνησιν εἰς τὸ ΔΑΠ καὶ ἐν
συνεχείᾳ ἐξήγοράδην ὡς τῶν ἰδίων.
Σήμερον ἡ κτηματικὴ ὠριότητα εἶναι ἰδιοκτη-
σία τῶν κατοίκων τῆς Κοινότητος.
- 3) Ἀναλόγως. Ἄλλοτε μὲν διατηρεῖ τὴν ὠριου-
σίαν του καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν γυναικῶν
του, ἄλλοτε δὲ διανέμεται ἡ ὠριότητα

ἀμέως μετά τὸν γάμον τῶν τέκνων.

- β. 1) Ἠκολοῦντο οἱ πατέριαι θαλασιότερον καὶ
ἡμέρον καὶ μετὰ τὴν γεωργίαν καὶ μετὰ τὴν
κτηνοτροφίαν, καὶ ὡς ἀγροτοεργάται.
- 2) Οἱ βιοτέχναι ἠκολοῦντο καὶ ἀγροτοῦνται
καὶ μετὰ τὴν γεωργίαν.

γ. 1) Οἰκογενειακῶς.

2) Οὗτοι ἐπαινοῦντο παλαιοί.

3) Ἡ ἀμοιβή των ἦτο εἰς εἶδος.

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο ἐδοχικῶς ὡς ἀγρο-
εργάται, ἐργάται ἐν τοῦ ἰδίου χωρίου,
καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ πρεσβυ-
το εἰς εἶδος.

5) Ὅχι.

6) α) εἰς Θεσσαλίαν καὶ ὄσον ἄλλου ἠδύνατο
εἰς εὐρὺν ἐργασίαν.

β) Ἐπὶ τῆσιν ὡς ἐργάται καὶ ὡς βοσκοί.

δ. 1) Μετὰ τὴν κούφρον.

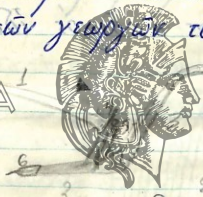
2) Τὸ πρῶτον ἔχεν χρῆσις χρημίων λιθαριῶν
ἀπὸ τοῦ 1950 καὶ ὀψέως.

ε. Τὸ βιβροῦν ἀποτρον ἐχρησιμοποίηθη ἀπὸ
τοῦ 1925. Αἱ δὲ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ
τοῦ 1950.

- 1) Έχρησιμοποιείτο το μονόρζερρον άροτρον (γερμανός) εἰς όλα τὰ κτήματα καὶ ἡ ἀροσκήθειά του ἐγένετο ἐν τῇς ἀγοράς ἐν τῶν διαφόρων κτήτρων (Σερβίων, Κοζάνης)
  - 2) Τραυτέρ ἐχρησιμοποιήθη τὸ ὠρωτον τὸ 1950
  - 3) Θεριακτικὴ μηχανή δέν ἐχρησιμοποιήθη εἰς τὸ χωρίον, λόγω τοῦ ἀνωμαλίου ἔδαφους.
  - 4) Δέν ἐχρησιμοποιήθη
  - 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ἀπὸ τοῦ 1950 καὶ δώδεκ.
- στ' 1) Εἰδυοὶ ἐν τῶν γεωργῶν τοῦ χωρίου.

7
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

1. ἀλέτρι
2. μωντούρι
3. οὐρά μωντουριού
4. βέρχα
5. παρὰβολον
6. ὕνι
7. μωουιλήθρα
8. εφήνα
1. Ζυγός
2. Ζυγός
3. Ζευλές
4. μουλούρι

4) Τό ὄνι ἦτο τό ἴδιον δι' ὅλους τοὺς ἀγρούς.

7) Σιεωαρνιά, ευεωάρνι, ιωρίονι, ἀρίδα, ευάρνέλο

8α) Παλαιότερον βόες, ἐήμερον ὄλγοι ἰώδοι.

β) Δύο ζῶα.

9) Ἦτο ἀναχμαῖος ὁ θυγὸς ἰδίως εἰς τὰ βοοειδή.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

11) Κουλλούρι.

12) Μόχῳ τοῦ βαληροῦ ἐδάφους τὸ ὄρχωμα εἶνε-
τω πάντα διὰ δύο ζώων.

- 3' Αροτρίασις (ὄρχωμα) καὶ ὠδορά.
- α) Πάντοτε ἄνδρας, ἰδιοκτητῆς ἢ ἐρχάτης.
- β) 1) Τὰ δύο βόδια ζεύονται εἰς τὸ ζυγόν, ἀνάμεσα ἐδηλυμένον τὸ ἄροτρον.
- 2) Κατὰ τὸν ἴδιον χρόνον
- 3) Δὲν ἀροδεύετο σφαιρίον εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων. Μαγευδύνοντο μόνον τῶν καὶ ἡμιόλουδα ὁ χειρὸς μὲ ἐπὶ θυμὸν.
- 4) Διὰ τοῦ ζυγίου ἀρότρον μὲ ἐπὶ (α) σχεδιάγραμμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 5) Ἡ ὠδορά ἐκίνετο μὲ ὠδορίες. Ἡ δὲ ὠδορία ἐχωρίζετο ἀνὰ δώδεκα βήματα.
- 6) Εἰς τὸν τόπον ἡ ὠδορά ἐκίνετο μόνον δι' ἄροτρον.
- 7) Πλαγίως καὶ βαθείως. Εἰς τὰ ὠρῶτα ὀρχήματα καὶ τὰ ἰσχυρὰ.

χ' 1'

2) διάβαση και 3) βωδείριον.

2) Δέν έβωδείροντο υπωδεντιαιά.

3) Δι' έν έτος εις τά ωλούδια έδαφη εις δε
τά ωτωχά δυο ή και τρία έτη.

4) Τρία όρχώματα. Τό πρώτον όρχωμα κατά
τον μήνα Μάρτιον, τό δεύτερον κατά τον
μήνα Ιούνιον και τρίτον κατά τον μήνα
Σεπτέμβριον - Οκτώβριον.

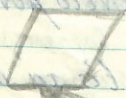
5) α) Σωρία (βασιούλα οίδου έτοιμοδετείτο δ
ωρός σωριάν σίτος)

β) Μέ τό ξυλοβίδηρον (ωλατό βίδηρον μαρμ
μετον στο θουαέντρί).

3) Μετά τό όρχωμα χύνεται ίσοσέδωσις του
χωραφίου δια συντηδισμένης ββαίρνας.

Η έκταφή των μερών του άγρου ιδού δέν
είχον όρχωθή έχίνετο δια πνύου.

γ) Η τσαίδα και πνύου.

τσαίδα

6) Τα μέλη της οίκογενείας του.

- 4) Τα' ἐλαφρία καὶ χόνια ἔδωκε. Ὀδὼς καὶ τῶν βιηρῶν.
- 8) Διὰ μὲν τὸ τριφύλλιον ἐκκαλλιερχοῦντο καὶ ἐκκαλλιερχοῦνται τὰ ὑγρά καὶ παχιά χύματα, διὰ δὲ τὰ χυχανοῦν βίβλος, μὲν δὲ ἐκκαλλιερχοῦνται λαδοῦρια κ.λ.π. εἰς ἐλαφρία καὶ χόνια ἔδωκε.
- 9) Τὰ χεῖρη τὰ ἐκκένοντο καὶ ἐκκένοντα εἰς αὐλακίαις.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Β' ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α) ἔργαλεια θερισμοῦ.

1) Παλαιότερον τὰ δημητριακὰ ἐθερίζοντο μέ τῷ δρεῶνι καί ἐν συνεχείᾳ μέ λελέμ. Ἦσαν δέ αὐτά ὡς κατωτέρω.

δρεῶνι ὀδοντωτό

λελέμ

Ἄλλου εἶδους ἔργαλειά δὲν ὑπῆρχον.

2) Παλαιότερον τὰ χόρτα ἐθερίζοντο μέ λελέμ καί ἄργότερον μέ τὴν κόβαν.

3) Τοῦ μέν δρεῶνιου ἡ λεῶνις ἦτο ὀδοντωτή τοῦ δέ λελεμίου μέ κόβη.

4) Ἡ χειροβλή ἦτο κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ὁμοία μ' αὐτὴν ποῦ εἰκονίζεται ἐπὶ εἰρήμα.

- 5) Τὰ ἐργαλεῖα ματεμεύαζον εἰδικοί τεχνῖται.
 6) Παλαιότερον λόγῳ τῆς μὴ λιθάσεως τῶν
 ἄχρῳ, τὰ δημητριακά καὶ τὰ ἄλλα εἶδη
 τροφῶν τῶν ζώων, δὲν εἶχον μεγάλην
 ἀνάπτυξιν. Ὅς ἐκ τούτου ὁ θερισμός
 ἐγένετο δι' ἐπιζώσεως. Ἀφ' οὗτου ὅμως
 ἤρχισεν ἡ λιθάσις, ὁ θερισμός γίνεται
 διὰ λελεμίου καὶ υἱας.

β'. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

1) Τὰ δημητριακά ἐθερίζοντο συνήθως εἰς δέ-
 κα με δεκαπέντε σταβάτα ἀπὸ τοῦ
 ἐδάφους. Ὅσῳς ὅμως τὸ φυτὸν εἶχεν
 μεγαλύτεραν ἀνάπτυξιν τοῦ συνήθους,
 ἐκώτετο ὑψηλότερον.

2) Ἀντερίδια

3) Οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἐναυέυετον τὰ δράχ-
 ματα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

4) Οἱ σταχύνες ἐτωοδετοῦνται εὐαετον δράχμα
 χωριστά καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύνων
 εὐρίσκοντο πάντοτε πρὸς τὴν αὐτὴν
 ματεύνουσιν.

Ἡ μαζὶ δράχματα εὐαλοῦντο δεμάτια

χ' Θερίεται

- 1) Θερίεται ἥσαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες.
Ἐξ ἄλλου τοῦτου ὑπὸς θερίσμιόν δέν
ἤρχοντο.
- 2) Οἱ θερίεται ἤρείβοντο καί με ἡμερομίσθιον
καὶ καὶ αἰδομωδὴν (ξειμωδή). Ἡ ἀμοιβή
ἐδίδετο καὶ εἰς χρήμα καὶ εἰς εἶδος.
Φαγητόν ἐδίδετο ὅταν ἡ ἀμοιβή ἦτο ἡμερο-
μίσθιος. Ὅταν ἡ ἀμοιβή ἐδίδετο καὶ
αἰδομωδὴν φαγητόν ἐβάρυνε τὸ θερίσμιον.
- 3) Καὶ οἱ ἄνδρες καὶ οἱ γυναῖκες κατὰ τὸν
θερίσμιόν ἔφερον, εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα
τὴν ἀλαλαριαν. Σιωπὴ τῆς ἀλαλαρίας
ἦτο, νὰ ἀφυλαίσῃ τὴν χεῖρα, ἀλλὰ καὶ
νὰ συλαβάνῃ ὅσον τὸ δυνατόν ὑπερισσοτέρους
στάχυνες.
Εἰς τὴν μέστην δέν ὑποδεχέτο τίποτε.
- 4) Ἐδίδετο σπριαβία. Ἀδεφεύχεται ἡ ἀρχὴ τοῦ
θερίσμιου τὴν τρίτην.
- 5) Ἐτραχουδοῦσαν διάφορα τραχούδια, ὡς
τὸ κατωτέρω.
Μάνα με κατωδάντρες
καὶ μ' ἔδωκες στοὺς παῖδους.

ἔχω στο' μαῖα δέν θαβτώ
 ξεστο νερό δέν πίνω
 ἔδω τρυχόνα δέν λαλεῖ
 καὶ ὁ κοῦμος δέν τὸ λέει
 τὸ λέει μὲ Ἀγραφιώτισσα
 μὲ Ἀγραφιωτοῦδ' ἄλλα.

- 6) Ἀπῆλυν ὀλίγους σταχύς ἀδέριστους καὶ
 κατόωδιν οἱ γυναῖκες ἔδλεσαν τοὺς σταχύς
 αὐτοὺς εἰς «κοῦσαν» καὶ μαζὶ μὲ βοῦρδον
 ἔδαιδαν τὸ «κοῦσι» αὐτὰ. Ἐν συνεχείᾳ
 ἔρριπτον καὶ νερό Σουδός τῆς ὡς ἄνω
 ἐκρυφαίᾳ ἦτο καὶ μὴ χαθῇ ἢ «μαχαί»

δ'. Τὸ δέριμον (δερματιασμά) τῶν σταχύων.

- 1) Ἀρέως ἔγινετο τὸ δερματιασμά διότι ὁ δερ-
 μός ἔγινετο κατόωδιν τῆς ἡράνσεως τοῦ
 δημητριακοῦ.

- 2) Τοὺς σταχύς ἔδνε οὗ «μπαχλατῆς» (δέτης)
 ἔμαδνε οὗ ἴδιος τὶς χερεῖς καὶ ἔρτιαχνε τὰ
 δερμάτια ὡς δερματιὰ ἐχρησιμοποιοῦντο
 δέματα ἀπὸ σίμων. Διὰ τὸ δέριμον
 ἐχρησιμοποιοῦτο ὁ «αλέττος». Ὁ αλέττος
 ἦτο ἐν μυσερὸν ζύλον. Ἐτοποθετεῖτο μεταξὺ

τῶν ἐνδυμάτων καὶ τοῦ λαμποῦ ἕως ὅτου
ὁ δεύς περιεμάδενεν τὰ χεῖρες καὶ εἰς
ἐνύλχε μὲ τὰ δερμάτα. Καὶ οὕτως ἔδαιρνε τὸν
μύλον καὶ περιεφύχχονταν καταλλήλως τὸ
δερματικὸν ἐχρημάτιζε τὸν λεγόμενον μύλον,
ὅστις ἐφαίνει βρισητὰ δερμένο τὸ δερμάτι.

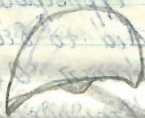
3) Τὰ δερμάτια συνευεντρώνοντο εἰς ὠριμένον
μέρος τοῦ περιεμένου ἀγροῦ πολλὰ μαζὶ
εἰς στίβους. Καὶ ἐκεῖ οὕτως ἀντετελείτο αὐτὸ
ἔξ, δέμα, φριάντα δερμάτια. Ὅταν τὰ
δερμάτια τοῦ ἀγροῦ συνευεντρώνοντο
εἰς τὰ στίβους, ὁ στίβος τότε ονομάζεται
οὐρωνιά.

Ε'. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ὅλγα γεωμήλα ἐσθφαίροντο εἰς τὸν τῶνον,
μαδένας δι' ἀγοριμὴν χρῆσιν.

Ἡ εἰσφορά τῶν γεωμήλων ἐγένετο καὶ γίνεσθαι
Μάρτιον μὲ' Ἀπρίλιον.

2) Ἡ ἐξαγωγή ἐγένετο μὲ τσάβα.

τσάβα διὰ γεωμήλα

Γαῖα διὰ τῆς οὐδοίας ἐκίνετο ἢ ἐδαχῶν
τῶν χειμῶνων.

61. Συχυομιδή τοῦ βανού.

Παλαιότερον ἢ διασπορὴ τῶν ζωῶν κατὰ
τὸν χειμῶνα ἐκίνετο μὲ ἀλάδους βαλανιδιάς,
οἱ οὐδοῖοι ἐμώωντο ἀπὸ τὰ δένδρα καὶ οὐδοῖα
ἦσαν ἀφθονα εἰς τὴν ἀερίοχμην κατὰ τὴν
ἀερίοδον τοῦ θέρους καὶ φθινοπώρου
Ἀρχότερον ἤρχισεν ἡ διασπορὴ τῶν ζωῶν καὶ
μὲ ξηρὰ χόρτα.

2) Πρὸ τοῦ θέρους τῶν ἐμφυτριάων μὲ λελεί
καὶ ἀρχαῖς καὶ τελευταῖα, μέχρι σήμερον μὲ
μῶσα.

3) Ἐμώωτετο τὸ χόρτον μὲ καὶ ὡς αἶνω ἐργατεία.
Ἀφίνετο εἰς τὸ ἔδαφος ὡρὸς ξηρανθῆναι εἰς
μία ἢ δύο ἡμέρας καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐχυρίετο,
διὰ τὰ ξηρανθῆ καὶ τὸ κατὰ μέρος μὲ καὶ
δίωρα, τὸ δὲ μούλι.

διμολί διὰ χόρτα.

Τὰ δῶρα ἦσαν ὕλην καὶ τὰ μαγευμένα
ἱεῖαςτος μόνος του.

Γ' ΑΛΟΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Ἡ εἰσβολὴ ἐγινάσκειτο ἐν τῷ τῶν, εἰς τὴν
χωρὰν. Ὁ δὲ εἶτος καὶ ἡ κριθὴ μετε-
φέροντο εἰς τὸ ἁλῶν. Ὅλα δὲ τὰ ἁλῶνια
ἦσαν ευχμεντραμένα εἰς ἓν μέρος τοῦ
χωρίου.
- 2) Ὅσα δεκάτια ἔχωρουν εἰς τὸ ἁλῶν
ἐτωδοδετοῦντο. Ταῦτα ὁλοκλήρως ἐτωδοδε-
τοῦντο εἰς θερωνίαν εἰς τὴν ἀσπὴν τοῦ
ἁλωνίου, χωρὶς νὰ ἐμωδοῖσιν τὸν
ἁλωπρόν. Ἐτωδοδετοῦντο καὶ ὀρεφένου
πρόβα. Οἱ σταῖχες εἶχον μαγεύονται εἰς
τὸ ἐσωτερικὸν τῆς θερωνίας. Ὅταν
δὲ ἐμωδοῖτο νὰ κλείσῃ ἡ θερωνία,
ἵχινετο τὸ ἀντίθετο. Οἱ σταῖχες ἦσαν
πρὸς τὸ ἔσω μέρος. Τὸ δὲ εὐεῖασμα εἶχε
τὸ σῆμα τῆς πυραμίδος,
διὰ νὰ ἀποφεύχουν τὰ νερά, σὲ περιήω-
σι βροχῆς.
- 3) Ὑπῆρχεν πάντοτε ἁλῶν.

- 4) Τό ἄλωνι κατεβιενάξτε ἔξωθεν τοῦ χωρίου,
εἰς δεξιὴν ὁδοῦ ἐρύεα ὁ ἀέρας.
- 5) Καθένας εἶχεν καὶ τὸ ἴδιόν του ἄλωνι.
- 6) Ἀπὸ 20 Ἰουλίου ἕως 15 Αὐγούστου
- 7) Ἐκυνθιδίδοντο τὰ χωματάλωνα.
- 8) Πρῶτον ἐκωδόντο τὰ χόρτα τὰ ὀσπρία τυχόν
εἶχον φυτρώσει καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐγίνετο ἡ
ἐδάλευσις τοῦ δαυδέου ἐν κορύθῳ βοτῶν.
- 9) Δὲν ὑπῆρχεν ἀριθμὸς ἡμερομηνία ἐναρξέως
τῶν ἀροτοφασιῶν. Ἡ ἀροτοφασία ἐγίνετο
ὀλίγας ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἄλ-
ωνιστοῦ.
- 10) Ὅσαυτὸς ὁ ἄλωνισμός ἐγίνετο μὲ βοδία οἱ
σταχύες ἐτωδοδετοῦντο οὕτως ὥστε νὰ ἀμυ-
μωοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐνῶ οἱ κάλαμοι
ἦσαν ἀπὸς τὰ ἑδάνω. Εἰς τὴν περιώπτωσιν
αὐτὴν δὲν ἐτωδοδεταῖτο ἄλωνόστυλος.
- Ὅταν ὁ ἄλωνισμός ἐγίνετο μὲ ἰώδους τότε
ἐτωδοδεταῖτο ἄλωνόστυλος καὶ οἱ σταχύες
ἐτωδοδετοῦντο ἀνταγρόφως. Δηλ. οἱ κάλαμοι
κάτω καὶ οἱ σταχύες ἑδάνω.
- 11) Οἱ βοεὲς ἢ οἱ ἰώδοι ἐβάδιζον ἐπὶ τῶν σταχυῶν
ἕως ὅτου, οἱ σταχύες οἱ ὀσπριοὶ εὐρίσκοντο

21
εἰς τὸ ἑωάνω μέρος ἑωώραν. Τότε ἐξαμαρτωθεὶς
τὰ θῶα διὰ τὰ γήνη τὰ χυρία καὶ τὰ
ἔλθουν τὰ ἀδάστα εἰς τὸ ἑωάνω μέρος.
ἔρριπνον καὶ πάλιν τὰ θῶα εἰς τὸ ἄλυν
καὶ ἐκνεχίζετο τὸ ἴδιον ὑπόχρημα ἕως ὅτου
ὑπερβα ἀπὸ ἑξήμις ἑωτά χυρία τὰ
ἄλυν ἐκίνετο.

β) ἔδεύνοντο ἄνω τῶν δύο θῶων καὶ ἐκνε-
δεύνοντο μεταξὺ τους διὰ σχοινίου, τὸ ὁδοῖον
ἐκνερνοῦσε ὑπὸ τῶων ἀπληροῖς εἰς τὸν
λαβρόν ἐκνερνοῦσε θῶον. ὅταν ἦσαν θῶα
τὰ θῶα τότε ἀπολυντοῦσε καὶ ἐκνερνοῦσε
ἐντὺ ὅταν ὁ ἄλυνος ἐκίνετο μετ' ἑωθους,
τότε τὸ ἄτομον ἐκνερνε εἰς τὸν ἄλυνος ἐκνερνον
καὶ μετ' ἑω «καρτωγίης» εἰς τὸ χέρι διπλῶνε
ἀναλόγως τοῦ ἑωθους.

γ) Πλὴν τοῦ ἄνωτέρου ὑπόχρημα, δὲν ὑπῆρχεν
ἕτερον ἄλυνος ἐκνερνοῦσε μηχανήματα.

δ) Ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου μετ' ἑωθους ἐκνερνε
ὑπὸ ὁδοῖο τὸ ἄλυν ἐκνερνε. Τοῦ
ἄλλου ἡμέρα ἄλλο ἄλυνος.

72) 1) διπλῶνε καὶ καρτωγίης.

διμούλι

καρπόδοι
μυδιόλλιο

13) Κατά την διάρκειαν τοῦ ἁλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς παρακολουθοῦσε καὶ ὅσοι σκαῖνες διεφύγον τοῦ ἀνύλου μετ' αὐτοῦ διμούλι εὐ ἐρριώτεν ἐντὸν τοῦ ἁλωνισμοῦ.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἁλινόβρυχα ὀνομαζομένη «ἀδιάλη» ἥ ὁποία εἶχεν μήκος γύρω περὶ 2,5 μέτρα καὶ μετέβηκεν εἰς τὸ ὀνομαζόμενον «κιντζί». Τὸ «κιντζί» ἦτο ὑψόμετον, φυτμένον εἰς τὸ ἄκρον τῆς «ἀζακού» ἐν καρφίον.

ἀδιάλη

καρφίον

Ἡ ἀδιάλη ἦτο ἐν χρήσει εἰς τοὺς θόας.
Εἰς τοὺς ἰώδους ἦτο ἐν χρήσει τὸ καρφίον.

- 15) Ένα άλωμα έυαλειτο «ετρώετο άλωνιού»
καθ' ευάστην ήλωνίετο έν ετρώεσθαι.
- 16) Δέν ύπήρχεν ιδιαίτερη όνομασία.
- 17) Οι ίδιοι οι γεωργοί μέ ίδιαι των ιωα.
- 18) Διά ποδάνου ευνωείτο μόνον ή είμαλις.
- 19) Ο ποδάνος όνομάδετο «λοστόρι» και (ΕΙ)
ήτο έν καρπούλωτόν ζύλον, έν δρυός δια-
να είναι άνδραμον. Τό μήκος του ήτο
1,5 μέχρι 2 μέτρων.
- 20) Είς τό άλλήν. Τό ποδάνισμα ήνέτω μόνον
δεά την είμαλιν, τή ρεβυθία και είς φαγίς.
Όσοι είχαν ολίγα άνελαμβάνον την έργασίαν
κατό ποδάνισμα ή οι ίδιοι. Όσοι είχαν πολλά
ένεχύνοντο ύπό των ευχηνών ή έωλήρων
έργάτας.
- 21) Έτωποδετούντο είς τό μέγεθος του
άλωνιού, είδί του έδαφους. Έετρώετο
ένα ή δύο δεράμα και έν συνεχεία άλλα.
Τό ποδάνισμα άώέβλεπέν είς τον
χωρισμόν του καρπού μόνον και όχι
είς την άχυρωσίησιν των σταχυών.
- 22) Έτραχουδούσαν και έωιδυρίαν. Δέν
υπήρχεν είδίω έραχούδι αναφερόμενον

εἰς τὸν ἁλωτισμὸν.

- 23) Ἀλωνασιμὸν μηχανήματα ἦλθεν εἰς τὸν εὐδον
αὐτοῦ. Ἀντικεινὰ εἰς τὸν Γεωργικὸν Συνεταιρισμὸν
Σερβίων ἢ «Πρόσδος».

Β' Πίχνισμα.

- 1) Οἱ ἁλωνομένοι σταχτες ἐλέχοντο «ἁλωνο-
νον» τὸ ἁλωνομένον ἐκσωρύνετο μὲ τὸ
μαρβολότ καὶ μὲ τὸ φινάρ.

μαρβολότ ἔφινισμα

φινάρ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ εχρηματισμένος σωρός εἶχεν εχρήμα
ἐξήμισυ καὶ ὀνομάζετο «λαμνί».

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ληνίσματος ἱρίπτετο
ἐκδάνω εἰς τὸν σωρὸν ἐν ὀρεάλον ἢ αὐτὸς ὁ
δηνον.

2)

Κατ' ἀρχαί μὲ τὸ μαρβολότ καὶ ὅταν
ἐφινισα γὰ χοντρά μὲ τὸ φινάρ. (διὰ τὸ
πύχνισμα σύλινα γὰ ἔργα λεία αὐτὰ ὀδῶν
εἶναι ἐπὶ ἐνταῦθα)

- 4) Τα ἐναυομένηοντα τεράχια τῶν σταχίων
μετὰ τὸ λήγειν αὐτὰ δύνει « πῶτα λατ »
τὰ ὅποια ἐδεχωρίσκει τοῦ μαδαροῦ μαρπὸς
μέτ' αὐτοῦ καὶ μετ' « ἀγριοφύαλα »
βουίνα ἀπὸ ἄγρια εἰδικὰ χορτὰ τὰ ὀνο-
μαζόμενα εἰς τὸν τοῖον φύμα λα).
Δὲν ἀδεχωρίζετο ὁ μαρπὸς ἀπὸ τῶν
πῶτα λα, ἀλλὰ ἐδίδοντο ὡς τροφήν τῶν
ἐργαζομένων τῶν.
- 5) Δὲν ἔχιντο δεύτερον ἀλύνειν.
- 6) Μετὰ δερμόνι. Μετὰ δερμόνι ἐδεχωρίσκειτο
τὰ πῶτα λα ἀπὸ τῶν πούπου.
- 7) Οὕτω ἐχηματίζετο σωρός. Σωρεύετα
μέτ' αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τέλος ἐμειχύνετα
εἰς τὴν κορυφήν τοῦ σωροῦ τὸ πῶτα λα.
- 8) Στῇ συνέχεια ὁ μαρπὸς ἐχέμειξεν τοὺς
σαύκους καὶ μεταφέρετο εἰς τὸν ἀπο-
θήκην χωρὶς καρίαν ἐτέραν εὐδὴ λῶει.
- 9) 1) Ἐδίδετο τὸ δέματον εἰς τὸν δευατιστήν.
Ὁ δευατιστής ἐωερνοῦσε ἀπὸ τῶν ἀλύνι
καὶ μετ' αὐτὸ « σταχάρι » ἐμειφύετο εἰς
ωροῦν καὶ ἀνατοχῶς εἰσάγει.
Τὸ « σταχάρι » εἶχεν χρησιμότητα 10 οὐαδων.

- 2) α) Τό ιωθαδιαίτιο
 β) Τό δραχαίτιο (ἀχροφυλλαιαίτιο).
 γ) χυψαίτιο (βιδεραδίτιο)
- 3) Εἰς τὰ «ἀμωάρια». Τὰ «ἀμωάρια» ἦσαν ἐν τοῖς τῆς οἰκίας.
- 4) Τό ἄχυρον ἀλωοπιεῖτο εἰς τὸν ἀχυρῶνα. Ὁ ἀχυρῶν εὐρίσκειτο ὠλεαῖον τοῦ ἀλωνίου διότι τὰ ἀλωοπιεῖται εὐκόλως καὶ εὐτερέως τὸ ἄχυρον. Εἰς τὴν ὑπαίθρου δὲν ἔπνευ ἀχυρον.
- 5) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θριβροῦ ἀπὸ τοῦ ἀλυστέρου στάχυς γίνετα ἡ διαλογή τοῦ σπόρου.
- 6) Ἀπὸ στάχυς ἐκλέγετο ὠλεαῖη καὶ τριβροῦ ὡς τὸ ἐκμονοστόν. Περισσότερον θῆως ἐκλέγετο ἐν ἄλλου εἶδος τὸ ὅποιον εἶχε τὸ σπῆμα τῆς ἀγένης καὶ ὀνομάζετο «κετῆνα». Τοῦτο ἔμπρεματό εἰς τὸν τοῖχον διὰ ὅσον χρόνον ἦν ἐπὶ τῆς ἐπαιστος.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α) Τίς Ἀδουριές καὶ τὸ Πάσσα.
 Τίς Ἀδουριές, τὴν Κυριακὴν τὸ βράδυ ἐρίετο ἕνας ἀγροβολιστὴς καὶ ἀρίστως μετὰ ἡνίκαντες φωτῆς κατὰ χειτονίς. Τὴν αὐτὴν τὴν φωτῆν μαζεύονταν καὶ αἱ χειτονιά καὶ χόρταν. Ἐν συνεχείᾳ ἔπαυον καὶ ἐδιδόθησαν εἰς τὰς φωτῆς καὶ

ἰσχυροὶ ἐπὶ ἄλλες χαρουνεῖς
Κατὰ τὸ Πάσχα, ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό,
ἀνέναντι τῆς ἐκκλησίας τὴν Μ. Πέτην
ἐτοιμάζονταν τὰ ξύλα διὰ τὴν φρενίαν,
ὁ ὀνομαζόμενος «κουφάνος» ὁποῖος
ἠνάγκαζε τὴν ὥραν τῆς ἀναστάσεως. κατὰ
τὴν ὥραν αὐτὴν ὁ ἱερεὺς ἀντρώπει τὸ
«δεῦτε λαβετε φῶς» Προσχωμένως ἔχον
προσφέρει οἱ χωρικοὶ ἀπὸ ἕνα κομμάτι
αὐτοῦ καί μιά κομμάτι εἰς αὐτοὺς αὐτοὶ
ἐτοιμάσαν τὸν φανό. Στὴ συνέχεια ἔγινε
μυροδοτικὴ δημογραφία, τοῖς δὲ ἡνῶται
τὸν φανὸν ἐπὶ νύκτα μετὰ τὰ λυγίερα αὐτοῦ.
Τὰ ὑπόλοιπα τὰ ἐτοιμάζοντο ἐξ ἴσου.
ἔτσι τὸ χωριό κατὰ τὴν ἀνάστασιν ἐφωτί-
ζετο ἀπὸ τὰς λαμπράδας καὶ ἀπὸ τὸν
φανό ὁ ὁποῖος ὡς ἀναγράφει ἦτο

- 1) Τὴν ἡμέραν ἀνάπτουν φωτὶς
- 2) Τὰ ξύλα συνεισφέρουν ἀπὸ παιδιά. Τὰ
ἐνοῦσαν ἀπὸ τὸ θούνο πρὸ ἐβδωδαῖος καὶ
τὰ ἐφύλαχον εἰς τὰ σπύρα μέχρι ὅτου
ἔρδα ἡ ὥρα διὰ τὰ ἐκ ἀναψῆς.
- 3) Ἀσπασα ἀπομυαίνω καὶ χοροί.

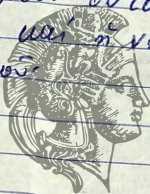
Ποδηματὰ ἐγίνοντο ἐπ' αὐτῇ ἀπὸ τῆς γυναικὸς,
 ἀπὸ τῶν Ἀποκριτῶν, ἀπὸ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν,
 μέγαλόν τε καὶ μικρόν, οἱ πάντες.

Ἐκπαίδευον μόνον παῖδας.

Δὲν ἐκπαίδευον καὶ τοὺς ἄνδρας.

Τὴν παλαιὰν Δευτέρα, διὰ τὴν ἡμετέραν οἱ
 μετέροντες τὰ παλαιὰ ἡμετέραν, ἔλεγον αἱ
 αἰεταί, καὶ εἶπον μίαν γυναικὴ ἐνός παιδὸς.
 Οὕτω ἔως ὅτου ἀνέγινον οὗτοι τὴν γυναικὴ.
 Ἐπερὶ οὗτε ἡ Δευτέρα καὶ ἡ ἡμετέρα ἐπεβάλλετο
 διὰ τοῦ χρόνου αἰετῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ